

Ének

(dalbetétek versszerepekhez)

látom ott pizmogok megint az íróasztalnál
valami verset fabrikál de most nincs benne egészen
és sajna még az is amennyire merthogy
épp szerepvers lenne ugye tűzve ki célul
így hát próbálja kiebrudalni önmagam
de nem nagy sikerrel hisz ahhoz tudni
kéne azt is hogy mi is
lenne az
úgy érti mi
minden lenne ő ha
lenne egyáltalán
mindösszesen
úgy istenigazából egyvalami

néha izgatottan megvakarja a fülem
a testen próbálja megszondázni hol tart
az eb kirudalásában és ilyenkor mindig
megőrül hogy már megint sokkal kevésbé
érzi a kaparászást ami önbizalommal
tölti el és ez a lelki hadművelet sikerét
elvben nagymértékben segíti ugyan
másrészt viszont az önbizalom épp arra a fránya
kirudalandó ebre akaszkodik rá legszívesebben
és éppen olyan erővel vonszolja visszafelé
amilyen erős késztetést gerjeszt a kirudalására
önbizalom nélkül
azonban nem megy
fájdalom se ki se be
puktum

(SZÉLJEGYZET:

Belepumpálsz a büszkeséget.
Ettől fölöttébb rátartivá válik, ami
ellen pillanatnyilag nincs ellenszere.
Ez a helyzet hamarosan dacot vált ki
belőled, ami segíti önbizalmad és
– következésképp – büszkeséged
újratermelődését. Amikor te
a legbüszkébb vagy,
az ő rátartisága meg
már megkopott,
alaposan megalázod.
Ez megint pumpálással jár.
És így tovább.

Vagy:

Dacosan pumpálsz, ami bizony-
talanságra, vagyis önbizalomhiányra
utal, hiszen éppen a büszkeséget
igyekszik kipumpálni belőlem.
Ez ellen nem tudok mit
tenni, de amikor végre
magabiztossá leszel,
könnyűszerrel megtépáz-
hatom a büszkeségét,
ami újból dacossá teszi.
Ez előbb-utóbb megint
pumpálással jár.
Satöbbi.)

no persze ez még csak
a pszichés manőver egyik vetülete
a felveendő szerepről szó sem esett
pedig az aztán igazán emberpróbáló művelet
ráadásul nincs is hozzá ember
úgy érti egy konkrét ego amely
– miután sikeresen felszámolta önmagát
vagyis azt a szerepet amelyet korábban
önmagaként leggyakrabban (ám valljuk be
mindegyre langyosabb sikerrel) alakított –
magára ölthetné az új szerep-egót

mivelhogy egyrészt itt ebben a testben egyszerre eleve többen is játékban vagyunk (amiként főntebb célozánk is már erre) másrészt meg igyekszünk mindnyájunkat egész nyájnyi önmagunkat a lehető legtávolabbra kiakolbólítani hogy megfelelően tágas teret teremtsünk az újdonság figurának nincs is más választásunk ha nem szeretnénk a színlelt átéltszerepből származó ripacsaként ki-kikacsintgatni a közönségre

*A nevem Zoltán,
de hívjál csak egyszerűen Zoltinak.
Így szólították azt a rokon bácsit is,
akivel gyerekként szántani jártam,
és a Szelesen a vezér muraközi hátán
feszítettem egy maszkabálra készült,
kartonpapírból formázott, vörös
selyemmel borított parádés
huszárcsákóban, jobbomban
nikkelezett játék karddal. Szemben,
a vasútállomáson hatalmas gőzös
harákkolt unottan, most hozta apámat
Rimaszombatból, és én abban bíztam,
épp akkor pillant meg, amikor a kert
végében nagy szabyalengetés
közepette és heves csatakiáltások
kíséretében magam fordítom meg
a két harcedzett vén igavonót,
de apámat elsodorta az ingázók
vöröshagymaszagú, kocsonyás
tömege az állomási kocsmá
irányába két nagysörre, mire
az én vitézi buzgalmam is
alábbhagyott, és tekintetem
lassacskán megállapodott
a csúrfalakon pásztázó,
vörösessárgából ciklámenbe
hajló sejtelmes fényeken;
már alkonyodott.*

és tetejébe ha az akolból kiírás mértékének
tesztelésére valamelyest módunk is nyílik
a szerep átélésének mélységét nem vizsgálhatjuk
meg holmi fülvakarással mert bizony nincs fül
se más testrész amely arról számot adhatna
és tulajdonképpen már nem is lenne kinek
vagy kiknek
vagy mit tudom mi
tán elsírod magad
(az összes önmagáid)
vagy legalább
egész a láthatárig
elhemzsegsz mint az áradás
egy szemből ezreket aratsz
de soha semmi ráadás
s végül magatokban maradsz
a háromszemélyű egylényegűvel

és ahogy az már az ilyen nagyobb
férfitársaságokban lenni szokott
persze a nőkre terelődik a szó

*Hajnalodott. Mérgesen föltéptem a cipzárt,
és sértődötten kiléptem a sátorból. Ciános
szavak szivárogtak a ponyvából, és szívósan
araszoltak utánam. Fülledt nyáréjszaka volt,
a csillagok szinte tüzeltek és szorosabbra
fonták csatárláncaikat; rohamoztak
előlről, jobbról, balról, fölülről, hátulról,
még a horizont felől is iszonyúan nagyot
lobbantak torkolattüzeik. Valahány
szárnyas rovar van a világon, mind ide
sereglett, bozsgott, kavargott, mart. Kipállott
a seggem és lángolt a bőröm. Kedvesnek
kellett volna lennem. Itt volt az ideje. Nem túrt
halasztást. De nem voltam kedves. Kimentem
a partra. Szinte kihulltam. És megmártóztam a
vízben, mely sós volt, mint a veríték. Lebuktam,
bukfencet vetettem benne, s úsztam, úsztam, bel-
jebb, egyre beljebb. Aztán hanyatt vettem ma-*

gam, és lebegtem. A csillagok lobogtak. Addig lengedeztem a hullámokon, amíg minden cián kioldódott belőlem. Úgy sodródtam partra, mint egy fatönk. Érzések nélkül, teleivódva, dagadtan.

Már pirkadt. Föltámadt a szél, és felágaskodtak a hullámok. Egy darabig még megálltam a fövenyszegélynél, figyeltem, mint halványodnak a csillagok, hogy borul vérbe az égbolt öle, aztán visszabaktattam a sátorhoz, leguggoltam, és ellibbentettem a szúnyoghálót.

A póre far hasadéjának tövén ébenfekete bozót sarjadt. Mögüle bíborvörös ajkak derengtek; mint a megkocsonyásodott bikavér. Egymáshoz illesztett mutató és középső ujjammal beleszántottam a rengővé testesült nedűbe, fodros mezsgyét vonva a far halmai közé, majd számhoz illesztettem a húsos serleget, és ittam, szürcsölve habzsoltam, de nem fogyatkozott, sőt kisorjázott, kitelt és megdagadt, mintha nyelvem lapátján élesztőt toltam volna fel a selymes izomrostokból fonott kemencébe. Meg se mozdult, jobb karját homloka alá téve hasalt a gumimatracon. Fölé négykézlábaztam, s tettem dolgomat. Ringtunk a puha gumitömlőn, és furán dülöngélt a sátor, lábam meg kint rekedt, ott lelt egy mélyedést.

(SZÉLJEGYZET:
Ének
a „Belepumpálok
a büszkeséget...”
kezdetű előző
széljegyzet
dallamára.
Kánon.)

*Épp ez idő tájt vonult az árnyékszékre
a korán kelők első hulláma: az agglegények
s a pelyhes szúzikék, akik mellettünk
elhaladtukban úgy megszorították a két
méternyi toalettpapírt, melyet a nagy, közös
tekercsről pazarlón, egyszersmind nemi
felsőbbrendűségüket demonstrálandó letéptek,
hogy a körmeik nyomán vér serkent tenyerükből.
Aztán törülközővel nyakukban, másfél hüvelyes
fogkeféjüket előreszegezve, mint a kopját,
megindultak a visszeresedő combú, öregedő
szépségek – de semmi. Jöttek a bozontos
ráncolatú nagypapák, hatalmas klott gatyában,
habszivacs strandpapucsban – és még mindig
semmi. Már a sörpocakos családfők is rajzani
kezdték a kempingbüfé felé, s megeredtek
az egybeszabott nagymamik, teáskannát,
gyorsforralót himbálva dagadt karjukon.
A karéjba rendeződő tinik épp szembe-
találtak a már szálingózó csipás
suhancokkal – amikor... Nem előbb!
A fekvőtámaszból rögvest felfejlődtem
álló helyzetbe, s a magasba szaporod-
tomban ügyesen megkaparintott konyakos
flaskó zavaros optikáját garatom fókusza
fölé helyezve kémleltem az eget.
Kellemes strandidő mutatkozott.
Kiköptem hát a fulladt bogarat,
ami a mandulámon megakadt,
s elballagtam a kihalt plázs felé.*

a nők valójában – ezt szögezzük le – mindig
egyetlen elképzelt nőben testesülnek meg aki
alkalmanként alakot modort és szellemet
cserél miként a felleg is egy miccenésre
önmaga mutánsává gomolylik – és
alkalmaknak úgy igazában sosem
vagyunk híján mert hol a kert alatt
riszál egy kis bögyös vörös ideája
hol a teraszon sündörög egy pisze fekete

telített érzete hol egy alabástrombőrű
boglyos szöszű sűrű képzete gombolyodik ki
a kályha mögül hol meg a manzárd hálójában
tapinthatni ki szinte egy kedves érzéki barna
tömény jelenlétét és néha egyszerre is
próbára teszik élvezeteg érzékeinket
s az *egyetlen elképzeltben* testesülve
csaknem egészé egyesülnek velünk

– no de

ilyenkor rögvest fel is horkan a férfitársaság
tekintélyesebb része merthogy a szét-
választottak egybeforrasztása
úgy vélik őket illeti meg merthogy
e bonyolult műveletet igazán
szakszerűen csak az lehet képes
végrehajtani aki annak idején az
elkülönítésből is kivették részüket

– vagyis

a daraboló gyilkosok gondolják a többiek és
fejben mi másban csak azért is kísérletet tesz-
nek az elcsatolt részek összeillesztésére szellemi
inspiráció kicsiholása végett mélyen behatolva
az anektált szerves anyagokba és az
anyagok ringatta szellemek is beléje
miközben naphosszat estveledik a
búbánatvölgy fölött csak a hideglelős
kereszt szikrázik déli napsütésben
de ennek persze semmi köze
nincs se a nőkhöz
se az én-váltáshoz
se az énekhez

– egyelőre

kopogjuk is le hát menten
kipp-kopi-kopp-kopp
nincs neki köze

*Végigdőltem a finom szemcsés homokon,
és a konyak útját követtem. Amikor
végighömpölygött testemben a szesz,
és kellemesen elernyedtem, távoli hangokra*

lettem figyelmes. A beszélgetés két különböző idegen nyelven folyt. A női hang tulajdonosa valamelyik szikár s hűvösen távolságtartó északi nyelvet beszélte, a férfi a dallamos mediterrán nyelvek valamelyikén szólalt meg. Úgy tűnt, nem értik egymást. A nő, aki a kimért északi nyelvek valamelyikét bírta, furcsa mód izgatott, anyanyelve alaphangulatától merőben különböző heves tónusban hadart, míg a férfi komor és darabos közbevakantásokra szorítkozott. Egyikük nyelvét sem ismertem, még csak szavakat sem tudtam azonosítani, mégis az a benyomásom támadt, az idegen hölgy egy helybeli tisztségviselő – talán egy rendőr – figyelmét próbálja ráirányítani valami általa tapasztalt rendkívüli rendelleneségre. Jóleső ernyedtségem és a mind erősebben szemembe tűző nap visszatartott attól, hogy felpillantsak és kielégítsem kíváncsiságomat. Másrészt, egy homokdűne takarásában feküdtem, s tudtam, nem elég felkönyökölnöm, hogy a furcsa beszélgetőtársakat megfigyelhessem, fel kéne kúsznom a homokhalomra, s a hosszú szárú, sápadt füvet szétlebbentve kellene körbekémlenem. Ehhez nem volt erőm. Így hát a kényelmesebb, egyszermind izgalmasabb megoldást választottam, mint már annyiszor. A képzeletemre hagytakoztam. Erőt gyűjtöttem, aztán erős koncentrációval lassan emelkedni kezdtem. Néhány perc elteltével madártávlatból szemlélhettem az eseményeket. A harmincas szóke megragadta az uniformis kihajtóját, másik kezével pedig nagy félköríveket leírva a part felé bökdösött, és ömlött belőle a szó. A kreol bőrű egyenruhás közömbösen

követte, egyik kezével a hisztérikus
kacsóktól igyekeztén megszabadulni,
a másikkal pedig csitító mozdulatokat
ismételgetve. Olykor az ismeretlen
jelentésű szózuhatagba trombitáltatta
öblös baritonját, ami a testület
tekintélyének és elszántságának,
ugyanakkor megzavarhatatlan
nyugalmának is félreérthetetlen
kinyilvánítása volt, s egyben
azt is az egyre szaporodó
hallgatóság tudomására hozta,
hogy e hangok tulajdonosa
nyugdíjas állást tudhat magáénak
és feljebbvalóinak teljes
bizalmát élvezi. Közben
feljutottak a homokdűne
tetejére, s a derékig érő fűcsomók
közül megpillantották a
parton fekvő férfit,
akire az északi szőkeség oly
vehemensen próbálta fölhívni
a figyelmet. A férfi a hátán feküdt,
szeme lehunyva, semmilyen életjelet
nem mutatott. Az egyenruhás
komótosan leballagott a
homokdombról, fölemelte
a férfi ernyedő csuklóját,
s habár sejtette, feleslegesen
(de hát a szabályzat, ugye...),
nagy, lusta karlendítéssel maga
elé emelte még a karóráját is,
kivárt, aztán felegyenesedett,
és egy nemzetközi karmozdulattal
jelezte: itt már nincs mit tenni,
kampec, vége. Leemelte vállszíjáról
a rádiótelefon mikrofonját, monoton
hangon jelentést adott, majd cigarettára
gyújtott, és visszaballagott az árnyékba.

nincs köze hiába terpeszti szét
pszichéjét amennyire csak tudja
nincs köze pedig egyben sincs
nem egész
legeslegfeljebb
rész-egész...

a részeg ész

rím elhagyásáért
egyébként elismerés
illetné meg
ha lenne kit
és lenne ki
részéről – úgy értve hogy
ha lenne valakinek olyan
része aki nem csak ki-
ismerni hanem el-
ismerni is merni
tudna – és
a többi...
sőt többi
stb.

*A Somos agyagdombjai felé kerekkez-
tünk apámmal, ő elöl, én meg a
legendás BMX-ekről nagy műgonddal
koppintott, Diamant márkanevű,
új keletnémet bicajommal utána.
Picit magas volt még nekem, pedig
apám csontig leeresztette az ülést.
De azért így is meg-megelőztem,
hol egyik, hol másik oldalt térve le
a kevésbé hepehupás, keskeny ösvényről
a rázós traktornyomba, fölényes, sőt kissé
unott lazaságot tettetve...*

Aznap

*írtam első versemet. Pontosabban ketten
írtuk, vagyishogy mondtuk apámmal,
ő az egyik, én meg a másik somfán ülve,
egymásra felelgetve sorjáztattuk a
ragrímeket (gondolom), miközben fonott
kosárba gyűjtögettük a már bordósodó bogyót,*

*az augusztus végi délután sejtelmes, már kissé
ferdén oldalgó napsugaraiban lubickolva,
a dombhát falu felőli, északnyugati oldalán...*

(SZÉLJEGYZET:

Talán éppen innen
eredeztethető lírám delejes
sarki fénnel átítatott,
de az érzéki dél felé sóvárgó,
némi öntudatlan keleti
vajákossággal ízesített
nyugatiassága.
Amennyiben mindez
jellemző lírámra.)

*Egy darabig még emlékeztünk is a jobban
sikerült strófákra, aztán fokozatosan a vers
minden szava leszivárgott a tudatalattinkba
vagy még annál is mélyebbre. Időnként –
persze mindegyre ritkábban – megpróbáltunk
közösén leszagolni a mélybe, hogy legalább
valamicskét felidézzünk – nem, nem is igazán
a versből, hanem annak az augusztus végi
délutánnak szavakban fosszilizálódott
hangulatából. Legutoljára 2006. október
15-én, a rimaszécsi Bumeráng teraszán,
két-két nagysör rásegítése mellett.*

amikor azonban énekről beszélünk
(miközben furtonfurt azt kell tapasztalnunk
hogy különféle habitusú énjeink halmazai
minden erőfeszítésünk ellenére is nagy
előszeretettel lógnak bele épp favorizált
énünk tulajdonságainak és lehetséges
narratíváinak halmazába) bizony
mindig felmerül egy fogós csalá-
finta kérdés (és a fölmerülés
pillanatában persze még
az is sokszor tisztázatlan
valójában kiben is

merül fel ez a kérdés)
nevezetesen:
amikor (az említett perifériális
átfedésektől eltekintve)
valaki kizárólagosan egy
bizonyos valaki
hol van
mit csinál
mint múltja idejét
mi a francot kezd magával addig
a lehetséges többi?

*A Bumeráng teraszán akkor megállt az idő
a címnél: „Somfán írott költemény”. Sőt,
észrevétlenül még onnan is visszafelé
kezdett el csordogálni. Megvolt végre
a lovasbemutató is, aztán kacsázni
tanított a Rima-parton, lefényképezett
egy óriási úri tőkön ülve a már
akkor is ösöreg Fokaflexszel,
amely most Aquinói Szent Tamást
takarja a könyvespolcomon
(takarhatná a Láthatatlan légiót is,
de direkt megnéztem, Tamást takarja),
majd tettünk néhány kört a bringán,
amelyen Ózdra járt, a vasműbe,
még a háború után is, feketén,
a saroglyán ültem, de nem volt
szabad a küllők közé nyúlnom,
mégpedig igen nyomatékosan,
ezért hát csupán egyszer
tettem rá egy óvatos kísérletet,
bottal, miután föltápaszkodtunk
a porból, talicskába ültetett,
és eltolt a régi házba, egyre kisebb
voltam, egyre gyámoltalanabb,
aztán már nem is voltam, hat
évvel a születésem előtt döcögtünk
az idő rozoga homokfutóján, amikor
két fiútestvérem született, az egyik,*

neve se volt neki, halva,
ikertestvére, Lackó bátyám pedig,
aki már odabent hullamérgezést
kapott (s bizony ma már nyugdíj előtt
áll a paradicsomban), egy hetet élt.
Én meg amikor végre világra jöhettem
(már a második korsó alján jártunk),
mert bizony orvosi javallatra nem
születhettem meg azonnal, akkora
e világi életet kellett elkezdenem élni,
hogy a bátyáimét is maradéktalanul
tartalmazza.

(SZÉLJEGYZET:

Ezért aztán soha
nem is gondolhattam
magamra úgy, mint
egyvalakire,
s ha néha kacérkodtam is
az eggyé válás illúziójával,
elég volt a tükörbe pillantanom,
mert még a testemen is
van némi jele, hogy magam is
minimum kettőnek indultam.)

2006. halottak napja volt.
Este Pozsonyban, a közeli
Szent András-temetőben,
hármásban, ahogy már
jó pár éve, gyertyát
gyújtottunk távolban
nyugvó halottainkért...

(SZÉLJEGYZET:

A halottak napja meg is ihletett.
Az alábbi szöveg aznap
virradóra készült el:
„Kilépsz az utcára, megy a film
a fejedben, beszélő hadar, snitt,
metaforikus történelmi tabló,

sci-fi-elem, elvetve, snitt, kistotal,
beszélő személye keveredik főhős
figurájával, újabb bonyodalmak, snitt,
hősnő jobbról, kiagyalt lódenkabátos
mellékszereplő balról, elhúzott száj,
meglibbenő hajtincs, snitt, elmosódott
gyerekkori emlékképek, úgymint tűzfal,
kukoricasiló, meglesett csöcs, kihúzva,
visszaiktatva, fűzfa, pékség,
pitypang, gőzmozdony, kerek
kút, köpülő, somfa... Kulcsra
zárod a kaput, a kéményből kilazult
banális fél téglá már úton van, kilépsz a
szerkesztőség felé, film pereg, téglá jön,
mellékszereplő felordít, téglá kopp, nagytotál,
snitt, fekszel a járdán, film lepergett,
vetítőcsévén csattog a filmszalag, vér
szivárog, lecsordul, csobog, kanyarogva
araszol, hátára kap egy megsárgult
falevelet, beúszik a Vége felirat,
beszélő kaput, szerkesztő kaput,
hősnő sikoltva tárja a kaput,
karján gyermekszár, kezdő
megdöbbenés az arcán,
hajtépés, gyászkalap, hullaház... És
volt-nincs stílus, és volt-nincs drama-
turgiai metszéspontok, és volt-
nincs drámai csúcspont... És a
kéziratot hümmögve betűzi
egy őszülő szerkesztő, mérgében
néha az asztallaphoz koccintja olcsó
töltőtollát, megszívja a fogát és a saját
évek óta készülő regénytrilógiájára gondol,
cseznék meg, itt kell izzadnom ezzel a
ganéjjal, nincs időm megírni
a kulcsfejezetet, aztán úgy dönt,
nem szarozik tovább, megcsinál
néhány szórendet, kitesz egypár
vesszőt, és lesz, ami lesz, de
nem lesz semmi, csendben

megjelenik a könyv, kap néhány
óvatos kritikát, merthogy [friss]
halotról vagy jót vagy semmit,
felkerül néhány könyvespolcra,
öt-hat évig porosodik, aztán
váratlanul kilazul a komód
egyik lába, veszélyesen
inogni kezd a súlyos pácolt
fenyőfa bútor, valamit
tenni kell, mielőtt orra
bukik és maga alá temeti
a fényképtartóban őrzött dedikált
John Lennon-portrét, néhány
társával együtt őt is leemelik tehát
a legfelső polcra, fedelét összecsapkodva
kissé kiporolják, és feldúcolják vele
az értékes fenyőkomódot, a fiókokban
biztonságban érezhetik már magukat a zoknik,
az elszíneződött ülepű alsóneműk, és John Lennon
is békésen meditálhat tovább a díszes keretű
gobelinkép alatt, ami naplementében bőgő
szarvast ábrázol, jobbra hegyi patak
csörgedez, vadkacsákat ringatva, körben
mélyzöld fenyves, fülemülék dalolnak
az ágakon, s egy letört koronájú
fenyő csonka ágán szomorú
vadgerlepár üldögél, míg a
fatörzs mögül sátáni
tekintetű orvvadász
cserkészi be a mit sem
sejtve tollászkodó
hófehér hattyút.”)

*Épp csak hogy haza-
értünk a temetőből,
csörrrrrrrgött
a már akkor is
csak ritkán
csördülő
vonalas*

telefon.
A húgom
hívott. És
engem
kért...

képzelnék el hogy valakit
amikor ő épp másvalaki
sürgős ügyben keresnek telefonon
mi történik ilyenkor?
minden úgy történik meg vele
mintha egy
bár éppeni önmagához közeli
de azért mégis csak más
valakivel?
vagy ő is úgy történik meg vele?

*A szíve, mondta a fehérköpenyes, és sztetoszkópját
kiakasztotta a füléből, majd a nyakára csíptette.
A nyaka szőrös volt. De nem a haja folytatásaként;
a göndör prémes hátáról csapott fel az ingnyakon
túli területekre. Nyakkendőcsomója fölé is sűrűn
kitüremlett, s ahogy beszéd közben le-föl járt az
ádámcsutkája, úgy tűnt, mintha azzal akarná
az ingnyak mögé tuszkolni a kitóduló bolyhokat.
A feje búbja viszont erősen kopaszodott.
Felülről olyan volt, mint a fészek. Mint egy
üres fészek. A szíve..., ismételte meg
egy közepes sóhaj kilégzéséből származó
levegővel. Lassan lejjebb ereszkedtem.
Aztán egy könnyed, erőtlen, majdnem légies
balsejtelem ösztönözte kíváncsiságtól hajtatva
még közelebb lebbentem, de mivel a fehér-
köpenyes lehajtott fejétől még mindig nem
nyílt meg megfelelő kilátás, lehuppantam a szépen
kigyúrt fészekbe, és onnan kémleltem le a testre.*

minden ugyanúgy
történik-e meg vele
mintha vele történne meg

vagy vele történik úgy mintha
valóban vele történe meg?

*Engem kért.
A rimaszombati
kórház intenzív osztályának
folyosójáról hívott. Baj van
Édesapával.
Infarktus.
Azt mondja az ügyeletes
orvos, tíz százalék esélye van.
Tíz perc sem telt el,
a telefon megint megszólalt...*

ami megtörténik
mindenkivel megtörténik
vagy mindenki megtörténik
mindenkivel?

*Igazából meg sem lepett, hogy magamat
láttam ott feküdni, pedánsan törzsem
mellé fektetett ernyedtt karral, vébe rendezett
talppal, kisimult, krétafehér bőrrel, behorpadt
mellel, fagygyúnyugalmú szemhéjjal.
Egészen tetszetős, rendezett hulla voltam.
Szinte jó volt rám néznie. Megnyugtató,
hogy semmi visszatetszőt, semmi megalázót
nem találtam sem magamon, sem a helyzetben.
Normatív tetem vagyok, konstatáltam
megkönnyebbülten, ...és abból, hogy ezt így
kimondtam magamban, hogy most ez így felöltött
bennem, eszembe jutott..., úgymond, eszembe
jutott..., szóval felmerült a kérdés: ...hol? anyagi
értelemben és térbelileg hol merül fel ez a kérdés?
És ha már felmerült, és nyilvánvaló materiális
kötelmek nélkül merült fel, nem kézenfekvő-e...
szóval, nem egyértelmű-e, hogy a lélekhez, sőt
a szellemhez nem kell hogy feltétlenül köze
legyen az anyagnak...*

(SZÉLJEGYZET:

Ennek a versnek az első változatát
a narrátornak egy kavicsszemmel folytatott,
egyre hevesebb dialógusa tagolja.
A kavics alábbi vehemens replikáját
például erről a szöveghelyről töröltem:
„Jól hangzik... Csakhogy aztán felébredtél.
Felébredtél, és szagoltad, tapintottad, láttad,
hogyan anyagba, mégpedig nagyon is romlandó,
gyakori lebomlásra hajlamos szerves anyagba
vagy ágyazva... De mit beszélek! Nem vagy
te sehova se ágyazva, mert egész egyszerűen
nincs az a te, amit ágyazni lehetne. Te
magad vagy az ágy. Az ágy a te, amiben
álmodtál s amiben felébredtél. Az ébredések,
a hasztalan, haszontalan, a reménytelenül
tökéletlen ráébredések ágya vagy.”)

*Egy idő múlva a fészekből nyíló kilátás
sem elégítette már ki kíváncsiságomat,
lepilinkéltem hát a testre, amely még egy
pillanattal ezelőtt is magában hordozott.
Körbetapogattam, begomolyogtam ormait,
elleptem üregeit, hajlatait és horpadásait.
Tetszett a formája, csak valahogy idegennek,
elhagyatottnak, üresnek hatott. Ez meghatott.
A régi jó test, testem, aranyos testecském,
aki olyan, de olyan sok szolgálatot tettél már
nekem, és most így elárvultál, nemsokára
bomlani kezdesz, máris fészkelődnek hűtlen
sejtjeid, legszívesebben rögvest új formációkba
rendeződnének. De ezt már igazán nem hagy-
hatom..., hogy így, a szemem láttára... szóval,
hogy így előttem formálódj át valamivé, amihez
sosem lesz már közöm... Belebújtam hát, és
tetőtől talpig kényelmesen elterpeszkedtem
benne – kellemes érintések, de micsoda
gyengéd érintések lepték el hirtelen, orrát
pipereszappan illata csiklandozta, most ész-
leltem csak, mennyire hiányoztak nekem is*

*ezek a csalfa testi észleletek, és hogy a kéz
forrását kifürkészem, résnyire kinyitottam
...a szemét...
...vagyis...
...a szemünket...*

*Kinyitottam a szemem,
és a fészekre pillantottam, a fészekre, amelyben
még nemrég is ültem, ahonnan szemléltem
átrendeződni, új formációba összeállni kész,
hamarosán ragacsos-kocsonyás folyadékká
változó testanyagomat, és a fészek helyén most
egy bolondosan feltűzött, kedves konty bólogatott,
majd a mellkasomra hajlott, a mellbimbómat
csiklandozta, és valami olyasmit motyogott, hogy
farkaséhes vagyok, Cuncimókus, gyere, harapunk
valamit a lugas alatt, még napszúrást kapsz nekem
ebben az eszement forráságban!...*

hívnek vagy te hívsz
amíg nem egymást
hívják nem bírsz
elszakadni akárhány
vagy is –
vagyis
maradsz
egyben
több

egyre
több
egyretöbb
egyrereretöbb
egybenegyretöbb
s egyben egyre magadabb

és végül széthemzsegsz

Hivatalos igazolás, 1971

„Alulírott Ing. Alexander Jiroušek igazolom, hogy ezt a felvételt egyedül készítettem 1971. február 2-án, 7:29-kor. A felvételen Bartusz György látható Kassáról.”

A PANEL AZ BŐL KIMEGYEK AZ UTCÁRA
Bartusz

Podpísaný Ing. Alexander Jiroušek hodnoverne potvrdzujem, že tento fotografický záber som urobil sám dňa 6. 2. 1971 o 7.29 hod.

Na snímke je Juraj Bartusz z Košíc.

11. máje 1971. 1971. február 2. este
dňa 4. apríla 1971